

Ad Fontes

Moldavia-Film a. s. (1937–1948)

Předchůdkyní společnosti Moldavia-Film a. s. byla společnost Moldavia spol. s r. o., která zahájila svoji činnost v roce 1918. Předmětem jejího podnikání byl nákup a prodej filmů, půjčování filmů, výroba filmů a obchod kinematografickými potřebami.¹⁾ Společnost Moldavia-Film spol. s r. o. sídlila nejprve na Václavském náměstí č. 11, od roku 1924 v Hybernské ulici č. 9. Ještě téhož roku se přestěhovala do ulice U půjčovny č. 4, kde měla své sídlo až do roku 1930. Poslední adresou společnosti bylo Václavské náměstí č. 51, kde sídlila až do svého zániku. Kmenový kapitál společnosti, který činil 20 000 Kč, vložili rovným dílem dva společníci: Hugo Bondy, obchodník ve Vídni, a Alois Weil, prokurista firmy „Wilsdorfer Gerbextraktwerke A.G.“. Jednatel společnosti byl v počátečním období její činnosti Jan Reiter. Hugo Bondy vystoupil ze společnosti dne 6. října 1921 a postoupil svůj podíl A. Weilovi. V únoru 1924 byl kmenový kapitál společnosti navýšen na 100 000 Kč, navýšení o 80 000 Kč provedl sám A. Weil, který zůstal jediným podílníkem ve společnosti.

Po několika personálních změnách a finančních transakcích v letech 1924 až 1931 se situace společnosti částečně stabilizovala v prosinci 1931, kdy A. Weil postoupil zbytek svého podílu (50 000 Kč) Ludvíku Kantůrkovi, který se stal vedle společnosti Elektafilm a. s. druhým společníkem Moldavie. V prosinci 1933 převedla společnost Elektafilm a. s. svůj podíl (50 000 Kč) na Ludvíka Kantůrku, jenž byl od té doby jediným podílníkem ve společnosti. Na valné hromadě dne 3. listopadu 1934 odsouhlasila společnost Moldavia-Film spol. s r. o. svoji transformaci v akciovou společnost. Ta měla převzít veškeré jmění (aktiva i pasiva) společnosti Moldavia-Film spol. s r. o. dle bilance k 1. lednu 1934. Od roku 1923 do roku 1934 vyrobila společnost Moldavia-Film spol. s r. o. čtyři filmy, dva němé a dva zvukové.²⁾

Společnost Moldavia-Film a. s. byla do obchodního rejstříku zapsána dne 4. září. 1936,³⁾ upisovaný vklad činil 460 000 Kč, upisovateli akcií byli: Stanislava Kantůrková, Pavla Kantůrková, Vilém Kantůrek, JUDr. Viktor Martínek⁴⁾ a společnost Moldavia-Film spol. s r. o., jejímž vlastníkem byl Ludvík Kantůrek. Kromě výroby vlastních filmů se společnost Moldavia zabývala též distribucí českých i zahraničních filmů, zejména filmů amerických společností MGM a Columbia Pictures. Pro společnost Moldavia-Film a. s. pracovali mj. režiséři Martin Frič, Otakar Vávra či Hugo Haas, v produkci společnosti vznikly mj. filmy *VELBLOUD UCHEM JEHLÝ* (1936), *BILÁ NEMOC* (1937) či *FILOSOFSKÁ HISTORIE* (1937).

V listopadu 1939 oznámila společnost Moldavia-Film a. s. ukončení činnosti, ale ponechala si živnostenské oprávnění. Prokurista společnosti Josef Valenta současně založil společnost Praha-Film, která měla od likvidované společnosti Moldavia-Film a. s. převzít veškeré filmové zboží se všemi monopolovými právy. Důvodem této dohody byla obava před postupem na-

1) Státní oblastní archiv v Praze (dále jen SOA Praha), fond Krajský soud obchodní (dále jen f. KSO), spis sign. C VIII/275.

2) Pro podrobné filmografické údaje viz *Český hraný film I. 1898–1930*. Praha : Národní filmový archiv 1995 a *Český hraný film II. 1930–1945*. Praha : Národní filmový archiv 1998.

3) SOA Praha, f. KSO, spis sign. B XXIII – 320.

4) JUDr. Viktor Martínek si dne 28. května 1936 nechal změnit příjmení na **Martin** (výměr Zemského úřadu č.j. 1438/2 z r. 1936/ odd. 9). V dalších letech tedy figuruje v kinematografickém oboru pod tímto příjmením.

cistických správních úřadů a možnou aplikací rasových zákonů. Společnost se tedy pokusila o provedení likvidace ve vlastní režii.

Nucené správě se společnost přesto nevyhnula, dne 12. ledna 1940 byl výnosem říšského protektora jmenován treuhänderem Dr. Wilhelm Söhnle, jenž postupně provedl likvidaci společnosti. Filmy byly posléze předány k exploataci společnosti Dafa-Film, společnost Moldavia-Film a. s. však právně existovat nepřestala.

Po osvobození Československa v roce 1945 bylo kinematografické podnikání dekretem prezidenta republiky ze dne 11. srpna 1945 plně vyhrazeno státu, obnova společnosti Moldavia-Film a. s. s původním předmětem činnosti tedy nebyla možná. Proto byla na valné hromadě dne 9. dubna 1946 dohodnuta změna názvu na „Moldavia-export-import a. s.“ a změna předmětu obchodování na export, import a komise. Změna názvu společnosti a změna předmětu podnikání však nebyla vzhledem k dobovým společenským změnám povolena a v květnu 1951 se valná hromada akcionářů usnesla na zrušení a likvidaci společnosti, z obchodního rejstříku byla společnost vymazána dne 25. února 1954.

Ačkoli společnost Moldavia fungovala již od roku 1918, ve fondu se uchovaly dokumenty až od roku 1937. Jedná se zejména o materiály týkající se správních záležitostí společnosti, firemní korespondenci a účetní dokumenty. I přes svoji neúplnost může fond poskytnout zajímavé informace o chodu menší výrobní a distribuční společnosti na sklonku třicátých let minulého století a o jejím osudu v Protektorátu Čechy a Morava. Uložené materiály obsahují informace o působení nucené správy po jejím zavedení v roce 1940. Badatelsky atraktivní materiál je obsažen ve zprávě o činnosti společnosti mezi lety 1939 až 1945 sepsané dne 2. září 1945. Zpráva poskytuje poměrně detailní informace o fungování společnosti na počátku okupace, o pokusu o likvidaci společnosti ve vlastní režii i o situaci české kinematografie těsně po druhé světové válce. Dochovaná korespondence se týká jak exploatace filmů, tak i rozmanitých finančních záležitostí společnosti, konvolut dokumentů nechává nahlédnout do pozadí exploatace filmu *DER SCHEIDUNGSGRUND* (1937, německá verze filmu *DŮVOD K ROZVODU*)⁵⁾.

Pro vytvoření ucelenějšího obrazu o dějinách společnosti je třeba informace z dochovaných materiálů doplnit o informace z dalších zdrojů, například ze spisů vedených u obchodního rejstříku Krajského soudu obchodního v Praze či z dobových filmových periodik.

T o m á š L a c h m a n

5) Pro podrobné filmografické údaje viz *Český hraný film II. 1930–1945*. Praha : Národní filmový archiv 1998, s. 84–85.